

*Dedic această carte Doamnei Gabriela Sandache,
mamă exemplară și neprețuit prieten în
timpuri complicate.*

Autorul

CRISTIAN SANDACHE

ÎN CĂUTAREA LUI
DUMNEZEU

gânduri despre sfinți, oameni cu har și păcătoși

EDITURA THEOSIS

www.theosis.ro

office@theosis.ro

Tel: 0770111916

© Editura Theosis 2024 pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SANDACHE, CRISTIAN

**În căutarea lui Dumnezeu : gânduri despre sfinți,
oameni cu har și păcătoși / Cristian Sandache. -**

Oradea : Theosis, 2024

ISBN 978-606-95476-4-9

2

Redactor: Virgil Baidoc

Tehnoredactor: Paula Cionca

TIPĂRIT ÎN ROMÂNIA

CRISTIAN SANDACHE

ÎN CĂUTAREA LUI DUMNEZEU

gânduri despre sfinți, oameni cu har și păcătoși

THEOSIS

2024

Despre autor

 Cristian Sandache, (născut la 1 septembrie 1967, în Galați), a urmat Liceul pedagogic „Costache Negri” (Galați), Facultatea de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” – Iași (1992). Doctor în istorie (2001) – specializarea „Istoria relațiilor internaționale”, Universitatea din Craiova. Muzeograf la secția de Istorie a Complexului Național Muzeal „Moldova”, din Iași (1993-1995); cercetător științific în cadrul Centrului de Istorie și Civilizație Europeană- filiala Iași a Academiei Române (1995-1999); conferențiar universitar dr. în cadrul Facultății de Drept a Universității „Mihail Kogălniceanu”, din Iași (1999-2015); conferențiar universitar dr. în cadrul Facultății de Comunicare și Relații Internaționale a Universității „Danubius” din Galați (2015-2017); profesor universitar dr. habilitat – în cadrul Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie a Universității „Dunărea de Jos”, din Galați. (din anul 2017).

Domenii de interes științific: istoria modernă și contemporană a românilor și universală; istorie literară românească. A publicat 22 de volume (istorie, eseistică), dintre care 21 în calitate de unic autor, precum și numeroase texte de specialitate, în publicații de profil. În trecut, colaborări în presa culturală ieșeană („Cronica”; „Timpul”; „Dacia Literară” – publicație a Muzeului Literaturii Române din Iași), dar și în cotidienele ieșene „Evenimentul”; „Opinia”; „Flacăra Iașului”.

Unele dintre volumele sale se regăsesc în biblioteci publice din România, dar și din străinătate. (SUA; Germania; Franța).

Participări la numeroase simpozioane științifice naționale și internaționale, cu comunicări de specialitate.

Botezul Domnului Iisus

Mulțimile veneau spre apa Iordanului, încovoiate de apăsarea păcatelor care le măcinau sufletele. Era o atmosferă de tristețe, disperare și speranță firavă, atâta timp cât auzeau cu toții, vocea tunătoare a lui Ioan Botezătorul, chemându-i viguros la o pocăință sinceră. Să ni-l imaginăm o clipă pe cel mai mare om născut vreodată din femeie: Ioan era o apariție stranie, de adevărat profet vestitor de mari cataclisme sociale și transformări morale. Cu trupul său slăbit de posturi, cu privirile înflăcărate de o magnetică intensitate, se arăta totuși energic și neobosit, anunțând cu glas mare moartea lumii vechi. Era oratorul muștrător care nu-și căuta nicidecum cuvintele, pedagogul aspru și inflexibil, gata să ofere oricui își recunoștea vinile-dramul de lumină iertătoare.

Un personaj aparent antipatic, genul de rostitor al celor mai crude adevăruri, dar cu atât mai demn de respectat, tocmai prin exemplul vieții sale fără de prihană. Ioan era (cu alte cuvinte) tipul de apariție pe care întotdeauna despoții și dictatorii o vor dori eliminată, alungată din existențele lor. Și când din șirurile lungi de oameni veniți la Iordan spre pocăință a apărut făptura tânărului Iisus Hristos, Ioan l-a recunoscut pe dată, pentru că îl așteptase demult, tocmai pentru ca Legea Divină, să se împlinească. O lumină mare și intensă a pogorât peste mulțimile încremenite de îngrijorare și peste oglinda Iordanului, atunci când Fiului Omului i-a venit rândul spre a se boteza. În fapt, El nu avea nevoie de niciun fel de pocăință, sau de curăție, tocmai pentru că era însuși Dumnezeu, iar Ioan Botezătorul i-o spune, stânjenit și aproape speriat că urma

să-L boteze, tocmai pe Împăratul Slavei. Însă în imensa lui iubire pentru omenirea căzută în păcat, Iisus dorea să ofere un exemplu personal, în sensul pocăinței sincere și a unui nou început, în duh și în trăire. A fost atunci clipa fără de egal, nu doar a Arătării Dumnezeiești (prin vocea Tatălui de dincolo de nouri, reconfirmând realitatea filiației lui Iisus și a apariției porumbelului simbolizând Duhul Sfânt), ci și a restartării Istoriei omenirii în sine, căci prin botezul Mântuitorului, umanitatea cea păcătoasă, veche și măcinată de neguri îndelungi, avea acum șansa de a renaște și de a se redefini.

Apele Iordanului au fost martorele acestei apariții de Lumină și Credință, pe care însă, doar privirea în duh a Botezătorului a putut-o contempla, în întreaga ei fascinație. Însă a fost suficient, atâta timp cât Ioan, va da mărturie la rândul său, despre venirea Celui care urma să boteze umanitatea, prin Duh Sfânt și Foc. Profunzimea acestui tablou este greu de descris în cuvinte, chiar și de către cel mai talentat dintre scriitori, pentru că este vorba despre o taină a inimii, care nu se cade în fond a fi descrisă sau zugrăvită, fie și pentru că noi, oamenii, suntem întotdeauna limitați prin păcatele noastre. Însă avem întotdeauna șansa îndumnezeirii, din clipa în care primim Botezul Domnului. Mai departe, depinde numai de noi spre a spori sau a micșora această Lumină, care ne însoțește după aceea, permanent.

Iisus și samarineanca

Există o puternică prejudecată în conformitate cu care, iudeii și samarinienii nu se simpatizau (ba dimpotrivă!), cele două comunități se priveau cu antipatie și neîncredere, evitând îndeobște, să interacționeze. Explicațiile erau vechi, printre ele figurând origini/configurații etnice diferite, sau diferențe în ceea ce privește interpretarea/valorizarea cultică a Vechiului Testament.

Și când Iisus Hristos se întâlnește cu femeia din Samaria venită să-și umple ulciorul cu apă de la fântâna pe care generații de-a rândul o cunoșteau, ea rămâne șocată de faptul că El i se adresează, solicitându-i să-i ofere apă. Ostenit și însetat, dar vorbindu-i cu firescul și blândețea lui caracteristică, Fiul Omului (iudeu de neam) nu ține cont de nicio prejudecată și vorbește cu femeia din comunitatea ostilă, ca și cum ar fi vorbit cu o veche prietenă. Știm desigur celelalte detalii ale acestei pilde extraordinare, care în aparenta ei simplitate ne spune mai mult decât o sumedenie de discursuri savante referitoare la omenie și ură între semeni.

Înțelegem că nu despre apă este vorba în fapt (apa fiind doar un pretext, o metaforă), ci despre esența fericirii de a fi om adevărat, tocmai prin aceea că primind și (mai cu seamă) aplicând învățătura hristică – te eliberezi de orice urmă a urii față de semeni, prețuindu-i exclusiv după faptele lor bune și nicidecum după originea lor etnică, sau după identitatea lor socială. Iisus este în acest caz, un drumeț ostenit și însetat, un bărbat atipic pentru acele timpuri (în care femeile – fie erau ignorate, fie tratate cu asprime și superioritate

de către bărbați), adică unul care vorbește cu o femeie necunoscută (și dintr-o tabără simbolic opusă lui!) cu firescul cel mai posibil.

O tutuiește cu blândețea unui înțelept omenos, care știe că viața femeii nu este defel una ușoară și chiar și când îi demonstrează că-i cunoaște foarte bine trecutul personal complicat, el nu o judecă, ci- încearcă să o povățuiască, pentru a o îndrepta spre adevărata cale a vieții. Ea îl va urma în cele din urmă, pe acest străin ciudat care nu cunoaște ura și știe să vorbească sufletului fiecărui seamăn.

Devenită creștină, va primi (conform Tradiției, dar și Evangheliei Sfântului Ioan) numele de Fotinia. Va duce mai departe cuvântul Mântuitorului, astfel că am putea s-o considerăm prima femeie misionar-creștin, din lunga și dramatica istorie a creștinismului. Fotinia ar fi ajuns inclusiv pe continentul african, fiind în cele din urmă martirizată în vremea împăratului roman Nero, când, după tortură, a fost decapitată la Roma. Dincolo de povestea ca atare, rămâne învățătura pe care această poveste ne-o transmite peste vreme: oamenii nu trebuie etichetați în funcție de originea lor (etnică sau socială), pentru că o asemenea ură este o absurditate și un grav păcat față de însuși Dumnezeu Creator.

Vindecarea orbului din Ierihon

De Undeva, la marginea drumului, un biet orb cerșea mila trecătorilor. Lipsa vederii este una dintre cele mai cumplite lovituri ale destinului, pe care le poate primi cineva. Un suflet cotropit de singurătate, pâlpaia anonim, fără de vreo speranță.

Și când Iisus Hristos trecu pe acolo însoțit de o mulțime de oameni care-l urmau necondiționat, sau de curioși pentru care el continua să reprezinte o mare necunoscută, s-a auzit și vocea disperată, rugătoare, imploratoare, a orbului pentru care mai nimeni nu se ostenea a se opri din drum. Nu cerea nici bani, nici alimente, nici îmbrăcăminte, ci doar mila lui Hristos.

Zadarnic au tot încercat unii dintre cei aflați în preajma Mântuitorului, să-l facă să tacă, sugerând că Fiul Omului are treburi mai importante și mai presante, pe care nu le poate amâna. Zadarnic s-a căutat, ca strigătul de deznădejde al unui anonim, să fie acoperit de zarva mulțimilor. Iisus l-a chemat direct la El, simțind în acea ființă banală, un viitor mărturisitor de credință. Nu l-a întrebat ce anume dorea să-i ofere, ci- doar ce anume dorește ca Hristos să facă pentru el. Orbul nu a cerut altceva, decât să poată vedea din nou. Iar Iisus i-a răspuns scurt: „Vezi! Credința ta te-a mântuit”.

Omul umil și strivit de suferință de până mai ieri, revine astfel nu doar în rândul celor care pot vedea din nou fizic, dar care din clipa întâlnirii cu Mântuitorul, simt cum duhul cel autentic al sfințeniei îi mângâie, îi salvează și-i întărește, cu unica Lumină care contează cu adevărat. Orbul de ieri a recăpătat nu doar puțința de a vedea, dar a descoperit și faptul că fără credință

intensă și sinceră, chiar văzători fiind, nu vom putea niciodată să ne eliberăm, de cealaltă orbire (mult mai teribilă), care ne pândește: orbirea lăuntrică a unui suflet în derivă, plutind haotic, în noaptea propriilor sale păcate perpetue.

Orbul din Ierihon devine astfel un ostaș al Crucii și un nou mărturisitor, care nu va pregeta să se adauge, lungului șir de Fericiți, care au avut șansa de a primi Lumina hristică.

O parabolă extraordinară, despre puterea credinței adevărate, singura menită a ne elibera, din lanțurile noptilor (aparent), fără de sfârșit.

Credința vindecătoare

Iair este un tată disperat din Capernaum, un rabin care îl imploră pe Mântuitorul Iisus Hristos să-i salveze fetița grav bolnavă, în vârstă de 12 ani. Este de neimaginat zbuciumul părintelui care vede cum s-au epuizat pe rând toate șansele pământești ale însănătoșirii copilului său iubit. Speranța părea că piere și ea treptat. Până în momentul întâlnirii cu Fiul Omului. Mulțimi impresionante îl înconjoară pe Mântuitor, fiecare dintre oameni dorind să-l atingă, să-l vadă, să se simtă pătruns de duhul luminos al aceluia bărbat cu totul neobișnuit, prin frumusețea fizică și forța interioară a sufletului său special.

Cu toții simt că acesta nu este un simplu muritor, însă drumul până la convingerea fermă că au privilegiul de a fi contemporani cu Dumnezeu însuși, mai are de parcurs o anumită distanță. Nicio clipă, Mântu-

itorul nu se manifestă asemenea unei vedete. Totul în ființa lui respiră o liniște firească, o normalitate aristocratică, un echilibru și o bunătate transmisă de însăși prezența Sa. Nimic în plus. Nimic strident. Niciun gest marcat de emfază.

Și când frământatul tată Iair îl roagă să se oprească un pic la casa lui pentru a-i însănătoși fetița, Iisus nu ezită și se îndreaptă în acea direcție. Fără niciun cuvânt. Prilej de a vindeca pe drum, o femeie care suferea de mulți ani, de o scurgere de sânge istovitoare. Ea îl atinsese în trecut și Mântuitorul simte brusc, o forță care izvorăște parcă, din sinele Lui. O energie care pornește din firea și din ființa Sa, pentru a mai genera încă un miracol, în slujba oamenilor. Vinovată parcă de îndrăzneala ei, femeia însănătoșită va fi încurajată de un Iisus care o tratează, cu un fel de pedagogie caldă și alinătoare. El o îndeamnă să îndrăznească, adăugând că datorită credinței puternice pe care a manifestat-o, a dobândit vindecarea. Lui Iair i se comunică între timp că fiica lui a murit. Toți încremenesc, alcătuiind un fel de basorelief al deznădejdiei mute. Nu însă și Mântuitorul, care ajuns la patul în care zace fetița fără de suflare, o îndeamnă energic să se scoale din morți. Vraja întunericului s-a rupt. Copila se trezește, iar Lumina cea adevărată mai înregistrează încă o victorie, asupra Păcatului ucigător. Și femeia sângerândă, și Iair cel disperat și toți aceia dintre noi care credem cu adevărat în Mântuitorul Iisus Hristos Dumnezeu, vom simți la rândul nostru minunea cea adevărată a vindecării, a alinării sufletești și trupești. Dar pentru aceasta este nevoie de un șir continuu de fapte bune, de curaj, de o dârzenie dreaptă și curată. Să reținem la final, extrema modestie a Mântuitorului, care nu numai că nu-și face niciun titlu de glorie din

miracolele săvârșite, ci- îi îndeamnă pe martorii faptelor sale să fie reținuți.

El a săvârșit ceea ce trebuia să se săvârșească, ori de câte ori învățăm să privim doar către Cer și nu acceptăm să devenim râme sau robi ai falselor valori. Adulatori ai unor zei fără inimă și fără conștiință. Pariori pe niște momâi înveșmântate în hlamida nimicului... Doar credința este singura noastră nădejde. Acea credință izvorâtă din iubire și speranță nesfârșită.

Pilda celor zece leproși

Dintre cei zece leproși care au cerut mila lui Hristos (cu toții vindecați de către Mântuitor), unul singur a simțit nevoia de a se întoarce din drum și de a-i mulțumi cu toată puterea ființei sale- Fiului Omului. Și acesta era samarinean- nicidecum iudeu. O vorbă românească străveche ne precizează că „Recunoștința este o floare rară”. Iisus nu le-a promis că-i va vindeca, iar Evanghelia lui Luca nu ne dă a înțelege că leproșii în cauză așteptau chiar vindecarea, din partea Fiului Dumnezeuiesc.

Mila solicitată de ei, putea să însemne foarte bine și milostenie, înțelesă ca primirea unor bunuri, sau a unor alimente. Dar Mântuitorul îi trimite spre preoți, pentru ca aceștia să-i vadă mai bine și să constate de fapt, dacă acei oameni nenorociți mai sunt sau nu bolnavi de lepră.

La vremea Evangheliilor, preoții erau și tămăduitori, fiind cei care decideau dacă membrii comunităților puteau fi declarați sănătoși sau nu. Însă abia aflați

la jumătatea drumului, leproșii vor observa că se vindecaseră. Legătura dintre vindecarea lor și Iisus a fost făcută doar de către unul dintre ei. Nu înseamnă prin aceasta că cei 9 au primit din nou stigmatul revenirii leprei.

Hristos nu i-a pedepsit pentru că nu au catadicsit să-i mulțumească, rezumându-se doar a-i muștra în absență, cu un soi de tristețe vag malițioasă. În-vățătura care se desprinde din această pildă este legată de necesitatea de a fi recunoscători tuturor celor care ne fac un Bine, pentru că prin atitudinea noastră de cinstire a lor, îl cinștim de fapt pe însuși Hristos-Dumnezeu, care ne-a ajutat prin intermediul tuturor acelor oameni binecuvântați. Obișnuim să spunem de altfel că „Dumnezeu lucrează prin oameni”. Un medic care ne vindecă, un prieten sau un cunoscut care ne ajută într-o situație-limită, oricine ne luminează sau ne oferă alinare în cele mai grele momente ale vieții noastre— toți aceștia sunt instrumentele prin care Dumnezeu ne arată bunătatea sa fără de limite. Să fim recunoscători (nu în ultimul rând) părinților noștri, care fac adesea sacrificii pentru noi, dar și pentru faptul că datorită lor, noi existăm. Indiferent cât de grea este această viață, ea reprezintă cel mai important dar pe care Dumnezeu ni l-a oferit.

Întoarcerea fiului risipitor

ȚDeparta de căminul pe care dorise a-l părăsi, cu scopul de a cunoaște lumea și de a se simți el însuși, fiul pribeag ajunge într-o îndepărtată țară, despre care pilda biblică nu ne oferă prea multe amănunte. Ea poate avea o localizare geografică, dar mai curând este simbolul abisului păcatelor, sau, altfel spus, modalitatea prin intermediul căreia, tânărul pare a-l fi părăsit definitiv pe Dumnezeu. Sentimentul trăirii din plin a propriei sale libertăți (fără doar și poate – seducător și dătător de senzația controlului asupra propriului destin) îl va fi stăpânit cu frenezie, pe cel dornic de a se înfrupta din plin, din plăcerile vieții. Dar, după o vreme, totul se va dovedi a fi o iluzie, sarabanda plăcerilor de-o clipă, explozia instinctelor și a mândriei – făcând loc singurătății sufletești și conștientizării noii condiții de ins periferic. Fiul trăise într-o familie bogată și căderea este cumplită. Devine o umilă slugă al unui crescător de porci, un biet om chinuit de foame, care ajunge a invidia până și hrana porcilor.

Slugă la porci în fond – iată o altă imagine simbolică, pe care o putem interpreta ca pe o ilustrare a unei victorii a Păcatului, asupra unei ființe slabe. În porci s-au ascuns cândva demonii, generându-le sinucide-re în masă, într-un alt episod biblic cunoscut. Porcul rămâne (în multe reprezentări cultural-artistice), făptura impură prin excelență, imaginea eșecului încercării unora dintre noi, de a se mântui cu adevărat. Disperarea pune stăpânire pe tânărul care nu mai este acum, decât o umbră tragică, un zdrențaros care visează neconținut, clipa în care își va revedea căminul familial.

Nu mai contează nimic altceva și nici măcar ipote-tica supărare a tatălui său, nu-l mai poate împiedica pe cel care-și risipise întreaga avere părintească prin străini, să se întoarcă. Iar clipa revederii cu părintele său este una dintre cele mai emoționante tablouri biblice. Tatăl îi iese în întâmpinare fără ezitare, iar bucuria revederii acestui copil al său socotit pe vecie pierdut, nu poate fi descrisă în cuvinte. Este mai intensă decât lumina soarelui de vară, mai dătătoare de viață, decât ploaia venită la timp, pentru a vindeca țărâna de secetă. Un tată care își strânge fiul la piept, cu aceeași dragoste părintească dintotdeauna, ba poate cu o dragoste și mai intensă și mai vie. Fiul a reînviat prin revenirea sa acasă, prin recunoașterea greșelilor sale și (mai cu seamă) prin actul de pocăință sinceră, pe care îl face. Pentru că este sigur că nu mai merită a fi numit fiul aceluia tată de o bunătate neverosimilă, care îl iubește mai mult decât orice.

Fiul risipitor socoate că nu mai este vrednic să fie vlăstarul tatălui său și iarăși asistăm la un copleșitor exemplu de pedagogie superioară. Fiul (maturizat de atâtea lovituri ale destinului), parcă îmbătrânit dintr-o dată, înțelege în sfârșit, că toate plăcerile lumii nu reprezintă altceva, decât trecătoare iluzii. Cred că putem interpreta această constatare dureroasă a sa și altfel: fără Dumnezeu, devenim cu toții asemenea fiului risipitor..

Fără busola credinței, fără umărul Părintelui cere-sc, vom orbecăi mereu în întuneric. Tatăl este Dum-nezeu/Iisus Hristos, iar fiul reîntors la pieptul acestuia suntem noi toți, ori de câte ori, stăruim în seducția păcatelor continue. Răbdarea și bunătatea Părintelui nostru se dovedesc însă mereu, fără limite.

Și în această uimire permanentă a noastră, că (în pofida atâtor ticăloșii pe care le putem săvârși), constatăm mereu că Dumnezeu nu ne-a repudiat, nu ne-a alungat ci- este încă dispus să ne primească, constă extraordinara învățătură a creștinismului. Mai apare în această pildă fratele celui revenit acasă, un fiu muncitor și serios, un adevărat model de comportament, care reacționează însă cu indignare atunci când află că în onoarea fratelui său, tatăl a poruncit organizarea unui mare ospăț, pentru care urma să se taie vițelul cel gras. Nu trebuie condamnat acest frate, pentru că (din perspectiva bunului simț comun), revolta lui este logică. Însă el simbolizează mai curând pe acei creștini, care respectă cu strictețe toate poruncile Bisericii, adesea plusând printr-un zel remarcabil. Și nu o fac nicidecum din vreun interes ascuns, ci- cu o totală sinceritate. Însă în cazul unora dintre ei, va apare mereu riscul fanatizării, în sensul reducerii creștinismului strict la aspectele liturgice, (le putem denumi și „formale”), uitând aspectele cele mai importante ale învățăturii hristice: Iubirea și Iertarea aproapelui nostru. Este un efort adesea teribil de greu de înfăptuit, dar fără de el, esența concepției creștine și-ar pierde orice sens, orice semnificație.

Și Tatăl intervine din nou, cu aceeași iubire fără limite, explicându-i celui supărat că dragostea sa pentru el, nu este cu nimic mai mică, decât aceea pe care și-o remărturisește cu bucurie, față de fiul risipitor. Dumnezeu Hristos se bucură mai mult, atunci când un fiu de-al Lui (pierdut multă vreme în întunericul polar al păcatelor) revine în sfârșit, la pieptul Său. Pilda Fiului Risipitor este (probabil) cea mai emoționantă și mai reușită literar, dintre toate pildele biblice. O bijuterie stilistică, generatoare de emoții nesfârșite. O bucurie

și o durere mereu renăscute. O luptă între Lumină și Întuneric, care reconstituie într-o manieră exemplară, povestea fiecăruia dintre noi. Revenirea la Dumnezeu Hristos cel pururi Viu – iată adevărata Fericire.

Cine este aproapele nostru?

Nici preotul, nici levitul (un fel de diacon) nu au catadicsit să se oprească, pentru a-l ajuta pe omul aproape mort, pe care tâlharii îl jefuiseră și-l răniseră, abandonându-l pe drum, asemenea unui gunoi. Omul lăsat inconștient era iudeu, adică din același neam cu ei. Doar un samarinean (aparținător unui popor pe care iudeii îl disprețuiau, considerându-l pierdut pentru viitor, pentru că devenise un fel de etnie – hibrid, influențată din toate punctele de vedere de către asirieni) s-a oprit din drumul său, pentru că fusese cuprins de milă la vederea altui om, din neamul socotit dușman, dar pe care inima nu l-a răbdat a-l ignora. Pilda bunului samarinean este una dintre bijuteriile etico-pedagogice fundamentale ale Bibliei și care va rămâne actuală, atâta timp cât va exista umanitate pe Terra. Iisus îi spune cunoscătorului de lege (cel care sub pretextul unor lămuriri, nu dorea de fapt decât să-L ispitească pe Fiul Omului) că a-ți fi milă de cel din preajma ta și de a-l ajuta efectiv, înseamnă a asculta poruncile lui Dumnezeu. Căci primul pas este empatia, dar el nu înseamnă totul. Esențială rămâne întotdeauna, Fapta roditoare, vindecătoare, săvârșită fără niciun fel de calcul ocult, pornită din suflet în chip spontan. Trebuie să înțelegem iar și iar, că „aproapele

nostru” va fi întotdeauna, cel care se manifestă față de noi, cu omenie și înțelegere, indiferent dacă ne este rudă, aparține aceleiași religii cu noi, sau ne este compatriot. Creștinismul autentic a revoluționat viziunea despre om, proclamând ideea de solidaritate pe deasupra tuturor frontierelor materiale și sufletești. Frățietatea interumană nu reprezintă o utopie, decât în mințile celor care nu sunt capabili de empatie, sufocați definitiv de un egoism reducăționist și absolut. Bunul samarinean care îți spală rănile cu vin și untdelemn, care te poartă pe asinul său și îți oferă apoi adăpost și îngrijire (neezitând să pună în acest scop la bătaie banii proprii) este adevăratul simbol al omului creștin, nimb de harul hristic. Un creștin care face și nu se pierde în ezitări dilematice. Un mărturisitor concret al Binelui, pe care trebuie să-l săvârșim, ori de câte ori un semen de-al nostru se află în necaz. Un suflet care se deschide către alt suflet rănit, fără niciun fel de gând ascuns. Superbă și copleșitoare pildă creștină! Ea ar trebui inscripționată în toate sediile instituțiilor din lume, popularizată non-stop prin toate canalele media, într-un timp în care (se pare), virtutea supremă a devenit dorința de război și deucidere. Sub pretexte care mai de care mai sforăitoare declarativ, amestecând în chip perfid și ticălos Istoria, cu Morala, Religia cu Naționalitatea, Patriotismul cu Demnitatea... Bunul Samarinean n-a avut nevoie de niciun fel de îndemn, de nicio trâmbiță motivațională. Putea pași mai departe, ignorându-l și el, pe muribundul azvârlit în drum, ca o zdreanță veche. Dar nu a putut. Pentru că era om. Și nu a mai stat să se întrebe, dacă unul care nu era din etnia lui (și dintr-un neam dușman pe deasupra), n-ar fi fost mai bine să fie lăsat acolo, pentru a deveni în cele din urmă, hrană a corbilor, sau a șacalilor...

Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina

ȚUna dintre pericopele care vor fi mereu actuale, ne avertizează asupra pericolului dezumanizării omului, atunci când consideră acțiunea de a prospera material, drept scopul suprem al existenței sale. Un bogătaș care dobândește o recoltă record de grâne se gândește să-și distrugă vechile hambare, pentru a și le lărgi ulterior, permițând astfel belșugului de roade ale pământului să-și găsească spațiul ideal. Contemplându-și satisfăcut situația la care a ajuns, bogătașul este convins că de-acum înainte, sufletul său are tot dreptul de a se distra după poftă, mâncând, bând și odihnindu-se oricât de mult va dori. Cu alte cuvinte, toate țintele vieții sale au fost atinse și fericitul sortii își va petrece restul existenței sale, în lux și trândăvie. Numai că, în realitate nu sufletul său este în acest caz prioritatea proprie, ci— fiziologicul pur, care îl robise într-o asemenea măsură, încât credea că mulțumirea stomacului și a simțurilor— reprezintă chintesența dobândirii fericirii în viață.

Dintr-o dată însă, Dumnezeu îi pune în față oglinda propriei sale nimicnicii, pentru a înțelege și el, că devreme ce suntem cu toții muritori, toate bogățiile lumii nu mai valorează absolut nimic. Altfel spus, bogăția care nu reprezintă și un mijloc de susținere a milosteniei și a faptelor bune— echivalează cu umbrele trecătoare și cu vălătucii de fum, care se pierd în cele din urmă, în orizonturile îndepărtate.

Bogătașul primește așadar o veste-șoc, pentru că de-abia ce se descoperise mai prosper material decât fusese înainte (grație unui hazard uluitor) va trebui

să plece Dincolo, lăsând baltă o avere pe care o considerase mereu esența destinului său. Pilda ne sugerează că el trăise doar pentru sine, victimă a egoismului lui funciar, cu o viziune despre viață, de o îngustime îngrozitoare. Se transformase treptat într-un fel de rozător biped, care nu mai privea decât în direcția agnisiunii a noi și noi bunuri. Lipsa completă a oricărei empatii interumane îl va conduce la o prăbușire completă. Personajul poate simboliza la fel de bine, pe omul care în absența lui Dumnezeu devine o fiară, un obiect, un echivalent al nimicului absolut...

Hristos și răul care ne macină

Să ne imaginăm tragismul întâlnirii demonizatului din ținutul Ghergheseni (aflat în fața Mării Galileii), cu Iisus Hristos. Redus la un fel de hoit, măcinat de suma durerilor sale lăuntrice, omul căzut în abisul deznădejzii nu mai era altceva, decât ascunzătoarea unei legiuni de demoni înfuriați. Lumina se trage înspăimântată din calea lui, mizeria și hula îl însoțesc la fiecare pas, toți îl ocolesc sau îl încarcă de blesteme, în timp ce unicul loc în stare a-l mai primi este doar adâncul unui mormânt.

Mântuitorul rămâne senin în fața vocii celui Rău, care se face ecoul iazmelor ce-l bântuie pe bietul condamnat la nimicnicie. Iisus este rugat să nu-l chinuie pe demonizat, iar în această cerere există un amestec de trufie, hulă mascată și disperare acută. Disperarea neputinței Răului în fața puterii dumnezeiești. Deși descrierea evanghelică este de o sobrietate absolută

(amintind de o incizie fină pe suprafața unui bloc de piatră), drama imensă de dincolo de ea – te copleșește prin intensitate. Posedatul nu mai poartă decât un rest de veștminte și vedem aievea, toată purulența Iadului, adunată în această umbră nenorocită. În cele din urmă, Fiul Omului va săvârși un nou miracol prin bunătatea sa nelimitată, iar turma de draci se va refugia umilită, într-o turmă de porci. Ultima zvârcolire a Răului nu se va lăsa însă așteptată, porcii aruncându-se în adâncul apelor și pierind. O poveste despre maladia numită Păcat, despre forțele întunericului și despre eliberarea autentică, pe care doar credința absolută în Hristos, o poate genera. Și un motiv de meditație despre condiția umană, care a fost plămădită inițial într-un sens dumnezeiesc și luminos, dar care (prin neascultarea poruncilor Tatălui ceresc) va cunoaște spaima și mizeria.

Indiferent însă de grotescul imaginii celui/celor păcătoși, Fiul Omului nu va privi cu scârbă pe prăbușitul în hăuri, atâta timp cât îl recunoaște până la capăt ca pe unul dintre copiii săi (cu siguranță cel mai nefericit și mai lovit dintre toți), sfredelit de viermele durerii, dar vrednic de șansa salvării, prin pocăință și rugăciune. Să nu ne grăbim a ne judeca pripit semenii, atâta timp cât nu le cunoaștem povestea, contextele în care au fost (pentru moment) învinși de răsuflarea otrăvită a Nenumitului.

Extraordinară este imaginea pătrunderii demonilor în corpurile porcilor și (în cele din urmă) – bolboșeala apei care acoperă totul, asemenea unei lespezi de piatră. Semn că singur (în absența prezenței lui Hristos), omul nu va putea niciodată să se elibereze de tenebrele sale....